

ПРОТОКОЛ № 8

засідання наукового гуртка

«Методологія екопсихотерапії в цифрову епоху»

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

від «11» травня 2025 року

Присутні:

керівник гуртка, професор кафедри загальної та соціальної психології

доктор психологічних наук **Батраченко І.Г.**;

аспіранти – **Кваша А., Продан Є., Киселевський О., Зубковський Д.,
Величко Р., Алещенко О.**;

студенти – **Пилипенко К., Гацко М. (староста гуртка), Задорнова В.,
Букреева В., Голубенко А., Оніщенко М., Беляєва М., Головка О.,
Даниленко В., Дерезь В., Рублівська Г., Лук'янова (Лісова) В.**

Всього членів наукового гуртка – 19.

Кількість присутніх – 19.

Порядок денний:

По першому питанню слухали:

1. Доповідь аспіранта Продана Є.: «Хортітерапія у роботі з дітьми, що мають розлади аутистичного спектру»
2. Обговорення доповіді.

По першому питанню слухали:

Хортітерапія — це метод психокорекційної та реабілітаційної роботи, що базується на залученні дітей до догляду за рослинами, садівництва та взаємодії з природним середовищем. У випадку дітей із розладами аутистичного спектра (РАС) вона може стати важливим інструментом сенсорної інтеграції, розвитку комунікації та формування навичок соціалізації. Діти з РАС часто мають труднощі у взаємодії з соціумом, схильні до сенсорної гіперчутливості або, навпаки, гіпочутливості. Природне середовище надає м'які, передбачувані стимули, які дитина може сприймати у комфортному темпі. Догляд за рослинами — поливання, пересаджування, спостереження за ростом — створює умови для структурованої та безпечної діяльності. Робота з ґрунтом, водою, листям активує тактильні, візуальні та нюхові канали сприйняття. Це допомагає дітям з аутизмом знижувати рівень тривожності та

формувати навички саморегуляції. Дослідження показують, що регулярна участь у хортітерапевтичних заняттях покращує здатність концентрувати увагу та зменшує прояви гіперактивності.

Хортітерапія часто організовується у групах. Діти навчаються працювати поруч одне з одним, обмінюватися інструментами, спільно спостерігати за результатами. Це створює умови для природної соціалізації без примусу. Водночас дорослий-терапевт може моделювати прості діалоги («Полий квітку, будь ласка», «Дай мені горщик»), стимулюючи мовленнєву активність. Догляд за живим організмом створює відчуття значущості дій дитини. Діти з РАС поступово вчаться планувати (коли потрібно полити, пересадити, підживити рослину), що зміцнює виконавчі функції та формує відчуття власної компетентності. Рослини ростуть поступово, що створює ефект «повільної терапії». Діти спостерігають зміни, які відбуваються з часом, і це розвиває терпіння, витримку та позитивний емоційний досвід. Хортітерапія може зменшувати рівень агресії та стереотипних поведінкових реакцій.

Практичні форми роботи можуть бути наступними:

- Індивідуальні заняття: дитина самостійно доглядає за рослиною.
- Групові заняття: спільне створення квітників, городиків у класі чи теплиці.
- Інтеграція у навчальні програми: використання рослин для вивчення кольорів, форм, чисел.
- Елементи арттерапії: створення аплікацій із листя чи гербаріїв.

Таким чином, хортітерапія може стати ефективною частиною комплексних програм допомоги дітям з аутизмом поряд із логопедичними, сенсорними та поведінковими методиками. Вона відповідає сучасним підходам інклюзивної освіти, сприяючи розвитку дитини у природному та доброзичливому середовищі.

По другому питанню слухали:

Запитання та відповіді у процесі дискусії

Чому саме садівництво, а не інші види арт- чи трудотерапії?

Відповідь: Бо рослини дають природні, поступові, передбачувані стимули, які добре сприймаються дітьми з РАС.

Які сенсорні канали найбільше активуються під час хортітерапії?

Відповідь: Тактильні (грунт, листя), візуальні (кольори, форми), нюхові (запах трав, землі).

Чи можна проводити хортітерапію у звичайній школі?

Відповідь: Так, достатньо облаштувати куточок із рослинами у класі або використати пришкільну ділянку.

Як хортітерапія впливає на мовленнєвий розвиток дітей із РАС?

Відповідь: Вона створює ситуації природної комунікації, у яких дитина може практикувати прості слова й фрази.

Чи можна поєднувати хортітерапію з іншими методами?

Відповідь: Так, вона інтегрується з логопедією, сенсорною інтеграцією, поведінковими методами, арт- і музикотерапією.

Яке довготривале значення може мати хортітерапія для дітей з аутизмом?

Відповідь: Вона формує базові життєві навички, підвищує самостійність, знижує стрес і сприяє соціалізації.

Ухвалили:

Визнати рідхід цікавим і продовжити дослідження у нарядку «Хортітерапія у роботі з дітьми, що мають розлади аутистичного спектру»

Керівник гуртка _____ І.Г. Батраченко

Староста гуртка _____ М. Гацко